

Brüssel, 9. jaanuar 2018

TEADE SIDUSRÜHMADALE

ÜHENDKUNINGRIIGI VÄLJAASTUMINE ELI JA ELI ÕIGUSNORMID ANDMEKAITSE VALDKONNAS

Ühendkuningriik esitas 29. märtsil 2017 Euroopa Liidu lepingu artikli 50 kohase teate oma kavatsuse kohta liidust välja astuda. See tähendab, et kui ratifitseeritud väljaastumislepingus¹ ei kehtestata muud kuupäeva, lõpetatakse kõigi liidu esmaste ja teiseste õigusaktide kohaldamine Ühendkuningriigi suhtes 30. märtsil 2019 kell 00.00 Kesk-Euroopa aja järgi („väljaastumise kuupäev“).² Sel hetkel saab Ühendkuningriigist „kolmas riik“³.

Pidades silmas ebamääraast olukorda, eelkõige seoses võimaliku väljaastumislepingu sisuga, tuletatakse kõigile isikuandmeid töötlevatele sidusrühmadele meelde õiguslikke tagajärgi, millega nad peavad arvestama, kui Ühendkuningriigist saab kolmas riik⁴.

Kui võimalikus väljaastumislepingus sisalduda võivas üleminekukorras ei lepita kokku teisiti, hakatakse alates väljaastumise kuupäevast kohaldama ELi õigusnorme, mis käsitlevad isikuandmete edastamist kolmandatele riikidele. Jättes kõrvale kaitse piisavuse otsuse, mis võimaldab isikuandmete vaba edastamist ELi väljapoole, ilma et ELi andmeekspordija peaks rakendama täiendavaid kaitsemeetmeid või täitma lisatingimusi, võimaldavad ELi isikuandmete kaitset käsitlevad õigusnormid (nii direktiiv 95/46 kui ka uus isikuandmete kaitse üldmäärus (määrus 2016/679), mida kohaldatakse 25. maist 2018) andmete edastamist juhul, kui vastutav töötleja või volitatud töötleja on ette näinud asjakohased kaitsemeetmed. Nimetatud kaitsemeetmed võidakse ette näha järgmisel viisil:

- **standardsed andmekaitseklauslid:** komisjon on vastu võtnud kolm tüüptingimuste komplekti, mis on kättesaadavad komisjoni veebisaidil⁵;

¹ Läbirääkimised Ühendkuningriigiga väljaastumislepingu sõlmimiseks on praegu käimas.

² Lisaks võib Euroopa Ülemkogu kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 50 lõikega 3 otsustada ühehäälselt kokkuleppel Ühendkuningriigiga, et aluslepingute kohaldamine lõpetatakse hilisemal kuupäeval.

³ Kolmas riik on riik, mis ei ole ELi liige.

⁴ Komisjon on avaldanud dokumendi oluliste põhimõtete kohta seoses ELi kaitsemeetmetega, mida kohaldatakse isikuandmete töötlemise suhtes seni, kuni Ühendkuningriik oli liidu liikmesriik: https://ec.europa.eu/commission/publications/position-paper-use-data-and-protection-information-obtained-or-processed-withdrawal-date_et.

- **siduvad kontsernisised eeskirjad:** kontserni sees kehtivad õiguslikult siduvad andmekaitseenormid, mille pädev andmekaitseasutus on heaks kiitnud;
- heakskiidetud **toimimisjuhend**, mille juurde kuuluvad kolmandas riigis asuva vastutava töötleja või volitatud töötleja suhtes siduvad ja täitmisele pööratavad kohustused;
- heakskiidetud **sertifitseerimismehhanismid**, mille juurde kuuluvad kolmandas riigis asuva vastutava töötleja või volitatud töötleja suhtes siduvad ja täitmisele pööratavad kohustused.

Kaitse piisavuse otsuse või asjakohaste kaitsemeetmete puudumise korral võib andmete edastamine toimuda **erandite** alusel: need võimaldavad andmete edastamist konkreetsetel juhtudel, näiteks nõusoleku alusel, lepingu täitmise eesmärgil, õigusnõuete esitamiseks või avalikust huvist tulenevatel kaalukatel põhjustel.

Need vahendid on liikmesriikide ettevõtjatele hästi tuttavad, kuna neid kasutatakse juba praegu isikuandmete edastamise korral liitu mittekuuluvatesse riikidesse.

Isikuandmete kaitse üldmäärusega muutus nende vahendite kasutamine lihtsamaks, kuna võrreldes direktiiviga 95/46 vähendati sellega bürokraatiat. Kui andmete edastamine toimub standardsete andmekaitseklauslite või siduvate kontsernisiseste eeskirjade alusel, ei kohaldata selle suhtes järelevalveasutuse täiendava eriloa nõuet. Lisaks sellele on isikuandmete kaitse üldmäärusega kehtestatud, sõltuvalt täiendavatest tingimustest, uued isikuandmete edastamisel kasutatavad vahendid (toimimisjuhendid ja sertifitseerimismehhanismid).

Väljaastumiseks valmistumine on lisaks ELile ja liikmesriikide ametiasutustele oluline ka eraõiguslike isikute jaoks. Mis puudutab isikuandmete kaitse üldmääruse rakendamist, eriti seoses uute vahenditega andmete edastamiseks kolmandatele riikidele (näiteks heakskiidetud toimimisjuhendid ja heakskiidetud sertifitseerimismehhanismid, millega kaasnevad kolmandas riigis andmeid vastu võtvate vastutavate töötlejate ja volitatud töötlejate suhtes siduvad kohustused), teeb komisjoni õigusküsimuste peadirektoraat koos huvitatud isikute ja andmekaitseasutustega tööd selle nimel, et neid uusi vahendeid optimaalselt kasutada. Lisaks sellele on komisjon nende temade arutamiseks kokku kutsunud tööstuse ja kodanikuühiskonna esindajatest ning teadlastest koosneva sidusrühmade rühma.

Euroopa Komisjon
õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraat

---

⁵ https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/data-transfers-outside-eu/model-contracts-transfer-personal-data-third-countries_et